

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje wstępne

Nazwa przedmiotu	Wychowanie przez sztukę z elementami arteterapii
Wydział	Wydział Nauk Społecznych i Filologii
Kierunek	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna
Specjalność/Ścieżka specjalizacyjna	—
Poziom PRK	7 PRK
Poziom kształcenia	jednolite studia magisterskie
Forma studiów	studia niestacjonarne
Grupa zajęć	Wspieranie rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym (standard kształcenia: Nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I–III szkoły podstawowej))
Liczba punktów ECTS	2
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Liczba godzin ogółem	35 godz.
Cykl dydaktyczny	2023/2024 zimowy
Semestr studiów	8
Rok studiów	4
Profil kształcenia	praktyczny
Rok realizacji	2026/2027
Język wykładowy	polski
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr Marcin Cziomer (e-mail: mcziomer@afm.edu.pl)

Semestr, liczba punktów ECTS, rodzaj zajęć, liczba godzin w planie studiów

Semestr	Wykład	Ćwiczenia	ECTS
8	20 godz.	15 godz.	2

2. Cele przedmiotu

C1	Nabycie przez studenta wiedzy orientującej go w wychowawczych aspektach sztuki. Zrozumienie warunków, procesów i działań istotnych dla wychowania estetycznego, wychowania przez sztukę (i do sztuki) oraz edukacji kulturalnej. Zwrócenie uwagi na rolę nauczyciela, przedszkola i szkoły w tych procesach. Nabycie umiejętności odnajdywania walorów terapeutycznych w sztuce
----	---

3. Wymagania wstępne

brak

4. Opis efektów uczenia się

W1	Wiedza: Student ma wiedzę na temat roli sztuki (wychowania estetycznego, edukacji kulturalnej) w rozwoju i wychowaniu dziecka. Student ma wiedzę na temat arteterapeutycznych właściwości sztuki. Student zna instytucje zajmujące się edukacją kulturalną małych dzieci	C.W1. , C.W3. , EUK7_W10, EUK7_W12
U1	Umiejętności: Student proponuje rozwiązania problemów wychowawczych, wykorzystując wiedzę z zakresu arteterapii. Student rozbudza zainteresowania dzieci/uczniów, wykorzystując różne dziedziny sztuk .	C.U1., C.U2. , EUK7_U5, EUK7_U6, EUK7_U7, EUK7_U13
K1	Kompetencje społeczne: Student jest świadomy swojej roli w formowaniu zachowań i postaw dzieci/uczniów, w tym wobec kultury i sztuki. Student wprowadza dzieci/uczniów w świat wartości kultury i sztuki	C.K1. , C.K2. , EUK7_KS2, EUK7_KS3

5. Treści programowe

Wykład (20 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 8)
Wyk1	Sztuka na przestrzeni dziejów. Oddziaływanie sztuki na człowieka celem poprawienia jego dobrostanu psychicznego od czasów starożytnych do współczesności.
Wyk2	Założenia teorii wychowania estetycznego. Wychowanie przez sztukę i wychowanie do sztuki. Koncepcja wychowawczej roli sztuki Herberta Read'a
Wyk3	Prekursorzy wychowania przez sztukę w Polsce. Rola wychowania estetycznego w ujęciu wybranych pedagogów.
Wyk4	Rola kultury i sztuki w edukacji i wychowawczym oddziaływaniu na uczniów.
Wyk5	Arteterapia a wychowanie przez sztukę w edukacji. Współpraca ośrodków arteterapii i szkoły w zakresie pomocy dziecku.
Wyk6	Arteterapia w edukacji ramy prawne działania i zakres kompetencji edukatorów arteterapii. Wybrane ośrodki arteterapii w Polsce.
Wyk7	Rodzaje arteterapii, możliwości ich łączenia i zastosowania w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej.
Wyk8	Wychowanie przez sztukę z elementami arteterapii na wybranych przykładach pracy z dziećmi.

Ćwiczenia (15 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 8)
Cw1	Rozbudzanie artystycznej wrażliwości dziecka oraz identyfikacja jego zainteresowań w tym zakresie w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.
Cw2	Techniki plastyczne rozwijające kreatywność dziecka. Zadania nauczyciela edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w rozwoju artystycznym dziecka.
Cw3	Wychowanie przez sztukę i wychowanie do sztuki. Ćwiczenia z organizowania zajęć artystycznych z dzieckiem.

6. Metody dydaktyczne

Wykład	
M3	Burza mózgów
M6	Dyskusja
M10	Konwersatorium
M17	Prezentacja multimedialna
M20	Wykłady
Ćwiczenia	
M2	Analiza tekstów
M3	Burza mózgów

M15	Praca nad projektami
M16	Praca w grupach
M23	Zajęcia praktyczne

7. Nakład pracy studenta

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Wykład	20 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Ćwiczenia	15 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Praca własna studenta	
	15 godz.

Całkowite obciążenia	
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	50 godz.
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	2 ECTS

8. Kryteria oceny

Warunki zaliczenia przedmiotu:

Weryfikacja efektów uczenia się:

Wiedza: C.W1. , C.W3. , EUK7_W10, EUK7_W12 poprzez napisanie konspektu, realizację projektów, napisanie referatu i zdanie egzaminu (pisemnie lub ustnie).

Umiejętności: C.U1., C.U2. , EUK7_U5, EUK7_U6, EUK7_U7, EUK7_U13 poprzez aktywność, udział w dyskusjach, napisanie konspektu i realizację projektów.

Kompetencje społeczne: C.K1. , C.K2. , EUK7_KS2, EUK7_KS3 poprzez aktywność, udział w dyskusjach.

Student uczęszcza na zajęcia, uczestniczy w ćwiczeniach. W uzasadnionych przypadkach niektóre ćwiczenia wykonuje w domu. Student przystępuje do egzaminu w wyznaczonych terminach.

Wykłady (Egzamin końcowy / Zaliczenie końcowe)	
Na ocenę 5:	przygotowanie do każdego zajęcia, duża aktywność na zajęciach, bardzo częsty udział w dyskusjach, zaangażowanie, poprawne przygotowywanie wszystkich zadań-ćwiczeń, przygotowanie referatu w bardzo ciekawy sposób prezentującego działalność wybranej instytucji kulturalno-oświatowej, również na podstawie doświadczeń własnych, egzamin (pisemny lub ustny) z wiadomości z wykładu, 90% i więcej odpowiedzi poprawnych.
Na ocenę 4,5:	bardzo częste przygotowanie do zajęć, duża aktywność na zajęciach, udział w dyskusjach, poprawne przygotowanie wszystkich zadań-ćwiczeń, przygotowanie referatu w bardzo ciekawy sposób prezentującego działalność wybranej instytucji kulturalno-oświatowej, egzamin (pisemny lub ustny) z wiadomości z wykładu, 80% odpowiedzi poprawnych
Na ocenę 4:	częste przygotowanie do zajęć, aktywność na zajęciach, poprawne przygotowanie wszystkich zadań-ćwiczeń, przygotowanie referatu w ciekawy sposób prezentującego działalność wybranej instytucji kulturalno-oświatowej, egzamin (pisemny lub ustny) z wiadomości z wykładu, 70% odpowiedzi poprawnych
Na ocenę 3,5:	sporadyczne przygotowanie do zajęć, poprawne wykonywanie większości zadań-ćwiczeń, poprawne przygotowanie referatu prezentującego działalność wybranej instytucji kulturalno-oświatowej, egzamin (pisemny lub ustny) z wiadomości z wykładu, 60% odpowiedzi poprawnych,
Na ocenę 3:	sporadyczne wykonywanie zadań-ćwiczeń, poprawne przygotowanie referatu prezentującego działalność wybranej instytucji kulturalno-oświatowej, egzamin (pisemny lub ustny) z wiadomości z wykładu, 51% odpowiedzi poprawnych

Ćwiczenia	
Na ocenę 5:	Przygotowanie do każdego zajęcia, duża aktywność na zajęciach, częsty udział w dyskusjach, zaangażowanie. Student przedstawia ponad 90 % wymaganych prac. Przygotowanie bardzo interesujących, nowatorskich konspektów zajęć (znacznie wykraczającego poza podstawowe wymogi) i opracowanie na jego podstawie pokazowej lekcji plastyki dla grupy. Realizuje zadane projekty z dużą kreatywnością oraz na poziomie mogących stanowić wzór.
Na ocenę 4,5:	Bardzo częste przygotowanie do zajęć, duża aktywność na zajęciach, udział w dyskusjach. Student przedstawia 90 % wymaganych prac. Przygotowanie bardzo interesującego, rozbudowanego konspektu zajęć (wykraczającego poza podstawowe wymogi). Realizuje zadane projekty w sposób kreatywny oraz na satysfakcjonującym poziomie
Na ocenę 4:	Częste przygotowanie do zajęć, aktywność na zajęciach. Student przedstawia 80 % wymaganych prac. Przygotowanie interesującego konspektu zajęć (wykraczającego poza podstawowe wymogi). Realizuje zadane projekty na zadowalającym poziomie
Na ocenę 3,5:	Sporadyczne przygotowanie do zajęć, przejawy aktywności na zajęciach. Student przedstawia 70 % wymaganych prac. Przygotowuje konspekty zajęć (spełniającego podstawowe wymogi). Realizuje zadane projekty niewielkim nakładem pracy.
Na ocenę 3:	Tylko na niektórych zajęciach student jest przygotowany. Student przedstawia 60 % wymaganych prac. Poprawnie przygotowuje konspekty zajęć (spełniającego podstawowe wymogi). Realizuje zadane projekty z minimalnym zaangażowaniem.

9. Literatura

Literatura podstawowa

- [1] Galewska-Kustra M. — Szkoła wspierająca twórczość uczniów: teoria i przykład praktyki, Toruń, 2012, Adam Marszałek
- [2] Gładyszewska-Cylulko J. — Arteterapia w pracy pedagoga, Kraków, 2011, Impuls
- [3] Knapik M. (red.) — Dziecko i sztuka: recepcja, edukacja, wsparcie, terapia, Katowice, 2003, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
- [4] Konieczna E., — Arteterapia w teorii i praktyce, Kraków, 2003, Impuls
- [5] Szczepańska M. — Edukacja kulturalna dziecka w wieku wczesnoszkolnym, Kraków, 2000, Impuls

Literatura uzupełniająca

1. [1] Grzesiak K. — Rola placówek wychowania pozaszkolnego w wychowaniu do wartości, [w:] Państwo i Społeczeństwo, ROK XVI, 2016 nr 2, Kraków, 2016, Oficyna Wydawnicza AFM
- [2] Kataryńczuk-Mania L., Karcz J. (red.) — Terapia sztuką w edukacji, Zielona Góra, 2004, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego
- [3] Kataryńczuk-Mania L., Karcz J. (red.) — Wybrane zagadnienia edukacji artystycznej dzieci i młodzieży,, Zielona Góra, 2002, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego
- [4] Polak K. (red.), — Edukacja kulturalna w szkole, Kraków, 2004, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego
- [5] Wojnar I. — Teoria wychowania estetycznego, Warszawa, 1984, PWN
- [6] Arciszewska-Binnebesel A. — Arteterapia szczęśliwy świat tworzenia : materiały metodyczne do pracy z dziećmi, młodzieżą oraz osobami dorosłymi, w szkołach podstawowych i gimnazjach, w placówkach szkolno-wychowawczych szkolnictwa specjalnego, w świetlicach szkolnych i terapeutycznych, na koloniach, obozach i wyjazdach, Gdańsk, 2014, Wydawnictwo Harmonia
- [7] Gajda J. (red.) — Pedagogika kultury, historyczne osiągnięcia, współczesne kontrowersje wokół edukacji, Lublin,, 1998, UMCS
- [8] Grzesiak K. — Kształtowanie kompetencji uczestników zajęć placówek wychowania pozaszkolnego do świadomej partycypacji w kulturze [w:] J. Aksman, A. Douskova, J. Gabzdyl i inni (red.) Kompetencje- Kształcenie-Ewaluacja, W poszukiwaniu innowacyjnego modelu kształtowania i oceny kompetencji uczniów młodszych,, Kraków, 2015, Oficyna Wydawnicza AFM
- [9] Jankowski D. (red.) — Edukacja kulturalna. Szkoła i rodzina, Kalisz, 1993, Kolegium Pedagogiczno- Artystyczne UAM i WOM

Publikacje prowadzącego

1. Cziomer M. - Andrzej Dudek-Dürer artysta wielowymiarowy. Możliwości rozwiązań dydaktycznych w nauczaniu plastyki inspirowanych postacią twórcy, Oficyna Wydawnicza AFM, Kraków 2019
- Cziomer M. - Graficzne tradycje Krakowa w kontekście turystyki i wydarzeń artystycznych, Turystyka w wymiarze międzynarodowym, regionalnym i lokalnym, Pod redakcją naukową Małgorzaty Bajgier-Kowalskiej i Izabeli Kapery, Oficyna Wydawnicza AFM, Kraków, 2019
- Cziomer M. - Artysta i ekslibris- romans lub małżeństwo, Ekslibris-znak własnościowy, dzieło sztuki. Studia i szkice. Redakcja naukowa Agnieszka Fluda-Krokos, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2018

10. Informacje dodatkowe dla studentów

Proszę przesyłać prezentacje i inne wymagane zadania na mail : marcincziomerafm@gmail.com oraz archiwizować je w formie elektronicznej we własnym zakresie.